KLÍČOVÉ TÉMA[1]
Práva vězňů
Zdravotní péče ve vězení

(Naposledy aktualizováno: 31/08/2025)

Úvod

Otázky související s lékařskou péčí o vězně mohou spadat do působnosti článku 2 (právo na život), článku 3 (zákaz mučení) a článku 8 (právo na respektování soukromého života) Úmluvy.

Soud obecně považuje zadržované osoby za osoby ve zranitelném postavení, a orgány proto mají povinnost je chránit (*Rooman proti Belgii* [velký senát], 2019, § 143, CZE).

Zásady vyplývající ze současné judikatury Soudu

V souvislosti s článkem 2:

- Orgány jsou povinny zajistit zadržovaným osobám lékařskou péči nezbytnou k ochraně jejich života (*Jasinskis proti Lotyšsku*, 2010, § 60);
- Každé úmrtí za podezřelých okolností ve vězení vyvolává otázku, zda stát splnil svou povinnost chránit právo této osoby na život (*Karsakova proti Rusku*, 2014, § 48);
- Povinnost státu zodpovídat se za případnou újmu utrpěnou ve vězení je obzvlášť přísná v případě, že osoba zemře (*Mustafayev proti Ázerbájdžánu*, 2017, § 54).

V souvislosti s článkem 3:

- Stát má povinnost poskytnout osobám zbaveným svobody potřebnou zdravotní péči (*Kudła proti Polsku* [velký senát], 2000, § 94, CZE; *Paladi proti Moldavsku* [velký senát], 2009, § 71; *Blokhin proti Rusku* [velký senát], 2016, § 136, CZE; viz též *Krivolapov proti Ukrajině*, 2018, § 76, týkající se opodstatněnosti stížností na nedostatečnou zdravotní péči ve vězení);
- „Odpovídající“ lékařská pomoc vyžaduje, aby orgány zajistily, že: 1) o zdravotním stavu zadržované osoby a její léčbě bude vedena úplná zdravotnická dokumentace (*Khudobin proti Rusku*, 2006, § 83, *Eldar Hasanov proti Ázerbájdžánu*, 2024, § 104); 2) diagnostika a péče budou rychlé a přesné (*Melnik proti Ukrajině*, 2006, § 104–106) a 3) v případech, kdy to bude vyžadovat povaha zdravotního stavu, bude dohled pravidelný a systematický a bude zahrnovat komplexní léčebný postup zaměřený na odpovídající léčbu zdravotních problémů zadržované osoby nebo na prevenci jejich zhoršení (*Amirov proti Rusku*, 2014, § 93);
- Lékařská doporučení, včetně případných doporučení vypracovaných na základě dalšího

[1] Vypracováno kanceláří Soudu. Pro Soud není závazné.

Původní text je použit se souhlasem Rady Evropy a Evropského soudu pro lidská práva. Tento překlad, včetně doplnění odkazů na české překlady rozhodnutí nebo jejich shrnutí, byl pořízen Ministerstvem spravedlnosti České republiky na základě dohody s Radou Evropy a Evropským soudem pro lidská práva a je výhradní odpovědností Ministerstva spravedlnosti České republiky.

Norway grants

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

posudku, musí být dodržena a musí být prokázáno, že zadržené osobě byla poskytnuta léčba odpovídající diagnostikované nemoci (nemocem) (*Holomiov proti Moldavsku*, 2006, § 117, a *Wenner proti Německu*, 2016, § 57, CZE);

- Lékařská péče poskytovaná ve vězení musí být „odpovídající". Úroveň lékařské péče poskytované ve vězení musí být srovnatelná s úrovní lékařské péče mimo vězení: neznamená to právo na stejnou úroveň lékařské péče, jaká je dostupná v nejlepších zdravotnických zařízeních mimo vězení (*Blokhin proti Rusku* [velký senát], 2016, § 137, *Cara-Damiani proti Itálii*, 2012, § 66, CZE);
- Soud si vyhrazuje dostatečnou flexibilitu při definování požadovaného standardu zdravotní péče a rozhoduje o něm případ od případu, pokud je tento standard „slučitelný s lidskou důstojností" zadržované osoby a zohledňuje „praktické požadavky věznění" (*Blokhin proti Rusku* [velký senát], 2016, § 138, CZE; *Aleksanyan proti Rusku,* 2008, § 140; *Patranin proti Rusku,* 2015, § 69).

V souvislosti s článkem 8:

- Soud zdůraznil prvořadý význam ochrany údajů o zdraví vězňů. To je nezbytné nejen pro respektování pocitu soukromí pacienta, ale i pro zachování jeho důvěry v lékařskou profesi a ve zdravotní služby obecně. Bez této ochrany by zadržované osoby, které potřebují lékařské ošetření, nemusely sdělovat informace o svých zdravotních potřebách z obavy, že budou prozrazeny, nebo by dokonce nemusely lékařské ošetření vyhledat (*Szuluk proti Spojenému království,* 2009, § 47).

Specifické otázky zdravotní péče

Zadržování nemocné osoby může vyvolávat otázky podle článku 3. Mezi hlediska, která je třeba v tomto ohledu vzít v úvahu, patří zdravotní stav, věk a těžké tělesné postižení (*Mouisel proti Francii,* 2002, § 38).

Onemocnění těla:

Článek 3 nestanoví povinnost propustit zadržovanou osobu ze zdravotních důvodů nebo ji přemístit do nemocnice mimo vězeňské zařízení. Mohou však nastat situace, kdy řádný výkon trestního soudnictví vyžaduje přijetí prostředků ve formě humanitárních opatření (*Grimailovs proti Lotyšsku*, 2013, § 150; *Yunusova a Yunusov proti Ázerbájdžánu*, 2016, § 138; *Enea proti Itálii* [velký senát], 2009, § 58). V této souvislosti bylo zjištěno porušení článku 3 v řadě případů týkajících se například závažných srdečních onemocnění (*Ashot Harutyunyan proti Arménii*, 2010, § 105–116; *Kolesnikovich proti Rusku*, 2016, § 72–81) nebo závažných onemocnění ledvin (*Holomiov proti Moldavsku*, 2006).

Bylo konstatováno, že pro posouzení, zda je další trvání zadržování slučitelné se zdravotním stavem vězně, je třeba vzít v úvahu tři faktory: 1) zdravotní stav vězně, 2) kvalitu poskytované péče a 3) to, zda by měl být stěžovatel vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nadále zadržován (*Enea proti Itálii* [velký senát], 2009, § 59).

Porušení článku 3 bylo rovněž zjištěno v souvislosti s nedostatky v poskytování lékařské péče týkající se různých dalších diagnóz a/nebo nedostatečného přístupu k příslušným zdravotním pomůckám, například zubním protézám (*V.D. proti Rumunsku*, 2010, § 94–100); problémy se zrakem a zabavení brýlí vězně (*Slyusarev proti Rusku*, 2010, § 34–44; viz též *Xiros proti Řecku*, 2010, § 84–90); jakož i chybějící ortopedická obuv (*Vladimir Vasilyev proti Rusku*, 2012, § 67–68).

Nepřiměřené prodlevy při stanovení diagnózy nebo poskytnutí lékařské péče mohou vést k porušení článku 3 (*Nogin proti Rusku,* 2015, § 97; *Kondrulin proti Rusku*, 2016, § 59). Soud rovněž klade důraz na řádné vedení zdravotnické dokumentace ve vězení (*Iacov Stanciu proti Rumunsku*, 2012, § 180–186).

Porušením článku 3 může být i neodůvodněné odmítnutí převézt vězně k ošetření do civilní nemocnice,

pokud ve věznici chybí odborníci a vybavení potřebné k jeho ošetření (*Mozer proti Moldavsku a Rusku* [velký senát], 2016, § 183; viz též *Dorneanu proti Rumunsku*, 2017, § 93–100, a *Gülay Çetin proti Turecku*, 2013, § 114–125).

Zdravotní postižení:

Pokud se orgány rozhodnou zadržovat osobu se zdravotním postižením, měly by věnovat zvláštní pozornost zajištění takových podmínek, které budou odpovídat individuálním potřebám této osoby vyplývajícím z jejího zdravotního postižení (*Z.H. proti Maďarsku*, 2012, § 29*; Grimailovs proti Lotyšsku*, 2013, § 151; viz dále *Price proti Spojenému království*, 2001, § 25–30; *Vincent proti Francii*, 2006, § 103; *Arutyunyan proti Rusku*, 2010, § 77; *D.G. proti Polsku*, 2013, § 177; *Zarzycki proti Polsku*, 2013, § 125, CZE; *Grimailovs proti Lotyšsku*, 2013, § 157–162).

V této souvislosti bylo shledáno, že ponechání osoby s vážným tělesným postižením, aby se spoléhala na pomoc spoluvězňů, představuje porušení článku 3, neboť takové jednání bylo shledáno ponižujícím zacházením (*Engel proti Maďarsku*, 2010, § 27 a 30, CZE; viz též *Helhal proti Francii*, 2015, § 62, CZE; a *Topekhin proti Francii*, 2016, § 86). Soud již několikrát vyjádřil pochybnosti o tom, zda je možné pověřit nekvalifikované osoby péčí o osobu trpící závažným onemocněním (*Potoroc proti Rumunsku*, 2020, § 77; *Hüseyin Yıldırım proti Turecku*, 2007, § 84).

Stáří:

V souvislosti s dlouhodobým zadržováním starších vězňů, zejména těch se zdravotními problémy, mohou vyvstávat otázky podle Úmluvy (*Farbtuhs proti Lotyšsku*, 2004, § 56–61; *Contrada proti Itálii (č. 2)*, 2014, § 83–85; naproti tomu viz *Papon proti Francii (č. 1)*, 2001, CZE).

Nakažlivé nemoci:

Orgány musí pečlivě posoudit, jaká vyšetření by měla být provedena, aby bylo možné diagnostikovat zdravotní stav vězně a určit léčbu, která má být provedena, a zhodnotit vyhlídky na uzdravení (*Testa proti Chorvatsku*, 2007, § 10; *Poghossian proti Gruzii*, 2009, § 57; *Cătălin Eugen Micu proti Rumunsku*, 2016, § 58).

Neodpovídající ubytování vězňů s nakažlivými chorobami navíc vyvolává otázku odpovídajícího zacházení podle článku 3 (*Dikaiou proti Řecku*, 2020, § 52–55; naproti tomu viz *Martzaklis a ostatní proti Řecku*, 2015). Na druhé straně nevyvstává otázka podle článku 3 v souvislosti s pouhou skutečností, že HIV pozitivní vězni využívají stejná zdravotnická, hygienická, stravovací a jiná zařízení jako ostatní vězni (*Korobov a ostatní proti Rusku* (rozhodnutí), 2006; viz dále *Shelley proti Spojenému království* (rozhodnutí), 2008, týkající se žádosti o program výměny jehel pro uživatele drog).

Ve věci *Feilazoo proti Maltě*, 2021, § 92, (i když v souvislosti se zajištěním cizince) Soud neshledal, že by při absenci jakýchkoli indicií stěžovatel (který již strávil značnou dobu v izolaci) potřeboval karanténu Covid-19 při svém přijetí do obecných obytných prostor v detenčním zařízení. Soud zdůraznil, že opatření spočívající v tom, že byl na několik týdnů umístěn k dalším osobám, které mohly ohrozit jeho zdraví, aniž by v tomto směru existovala jakákoli relevantní úvaha, nelze považovat za opatření splňující základní hygienické požadavky.

Soud se podle článku 3 zabýval léčbou různých diagnóz, včetně cirhózy jater způsobené chronickou hepatitidou B (*Kotsaftis proti Řecku*, 2008, § 51–61); HIV (*Aleksanyan proti Rusku*, 2008, § 156–158); jakož i HIV a hepatitidy C (*Fedosejevs proti Lotyšsku* (rozhodnutí), 2013, § 48–53).

Zvláštní problém týkající se nakažlivých nemocí vzniká v případech, kdy se člověk nakazí takovou nemocí ve vězení (*Cătălin Eugen Micu proti Rumunsku,* 2016, § 56). Soud zdůraznil, že šíření nakažlivých nemocí, zejména tuberkulózy, hepatitidy a HIV/AIDS, by mělo být předmětem zájmu veřejného zdraví, zejména ve vězeňském prostředí. V této souvislosti Soud považoval za žádoucí, aby zadržované osoby mohly mít s jejich souhlasem v přiměřené době po přijetí do věznice přístup k bezplatným testům na hepatitidu a

HIV/AIDS (*tamtéž,* § 56; viz též *Jeladze proti Gruzii*, 2012, § 44; naproti tomu *Salakhov a Islyamova proti Ukrajině*, 2013, § 124–125). Příslušné vězeňské orgány však mají povinnost provést vyšetřování a nezbytné prověření bezodkladně v rámci své obecné povinnosti přijmout účinná opatření zaměřená na prevenci přenosu nakažlivých nemocí ve věznicích (*Machina proti Moldavsku*, 2023, § 44).

V souvislosti s pandemií nemoci Covid-19 Soud rozhodl, že v zájmu ochrany tělesného zdraví vězňů měly orgány povinnost zavést určitá opatření, jejichž cílem bylo zabránit nákaze a omezit její šíření, jakmile se dostane do věznice, a zajistit odpovídající lékařskou péči v případě nákazy. Soud rovněž poznamenal, že preventivní opatření musí být přiměřená danému riziku, avšak neměla by představovat nadměrnou zátěž pro orgány s ohledem na praktické požadavky na věznění, zejména pokud orgány čelí nové situaci, jako je celosvětová pandemie, na kterou musí včas reagovat (*Fenech proti Maltě*, 2022, § 129).

Bez ohledu na to, zda se stěžovatel nakazil během zadržování či nikoli, má stát podle judikatury Soudu v každém případě povinnost zajistit léčbu vězňů a nedostatek odpovídající lékařské pomoci při vážných zdravotních problémech, kterými stěžovatel před zadržováním netrpěl, může představovat porušení článku 3 (*Shchebetov proti Rusku*, 2012, § 71).

Péče o duševní zdraví:

Soud uznal, že zadržované osoby s duševními poruchami jsou zranitelnější než běžné zadržované osoby a že některé požadavky kladené na pobyt ve věznici představují větší riziko pro jejich zdraví, což zvyšuje riziko, že budou trpět pocitem méněcennosti, což nutně povede ke stresu a úzkosti. Taková situace proto vyžaduje zvýšenou ostražitost při kontrole dodržování Úmluvy (*Rooman proti Belgii* [velký senát], 2019, § 145, CZE).

V případě duševně nemocných osob Soud při posuzování, zda jsou konkrétní podmínky zadržování neslučitelné se standardy článku 3, bere v úvahu jejich zranitelnost a jejich neschopnost si v některých případech odpovídajícím způsobem nebo vůbec stěžovat na to, jak se jich konkrétní zacházení dotýká (*Sławomir Musiał proti Polsku*, 2009, § 87; viz dále *Murray proti Nizozemsku* [velký senát], 2016, § 106, CZE; *Herczegfalvy proti Rakousku*, 1992, § 82 a *Aerts proti Belgii*, 1998, § 66). Povinnosti podle článku 3 tak mohou jít tak daleko, že ukládají státu povinnost přemístit vězně do zvláštních zařízení, aby se jim dostalo odpovídající péče (*Murray proti Nizozemsku* [velký senát], 2016, § 105, CZE; *Raffray Taddei proti Francii,* 2010, § 63).

Je nezbytné, aby byla zajištěna řádná léčba diagnostikovaného problému a vhodný dohled lékaře (*Murray proti Nizozemsku* [velký senát], 2016, § 106, CZE). Soud rovněž přihlíží k odpovídající lékařské pomoci a péči poskytované zadržovaným osobám (*Rooman proti Belgii* [velký senát], 2019, § 146–147, CZE; *Strazimiri proti Albánii*, 2020, § 108–112).

Podmínky, v nichž je osoba trpící duševní poruchou léčena, mají navíc význam i pro posouzení zákonnosti jejího zadržování ve smyslu článku 5 Úmluvy (*Rooman proti Belgii* [velký senát], 2019, § 194, CZE). Velké zpoždění při přijetí na kliniku nebo do nemocnice by tedy bylo v rozporu s článkem 5 (*Pankiewicz proti Polsku*, 2008, § 44–45).

Podle judikatury Soudu tedy přirozeně existuje souvislost mezi zákonností zbavení svobody a podmínkami výkonu zadržování osoby (*Ilnseher proti Německu* [velký senát], 2018, § 139–141). Zjišťování, zda je konkrétní zařízení „odpovídající“, musí zahrnovat posouzení konkrétních podmínek zadržování, které v něm panují, a zejména péče poskytované osobám trpícím duševními poruchami (*Rooman proti Belgii* [velký senát], 2019, § 208–211, CZE).

V této souvislosti Soud nezohledňuje ani tak primární účel zařízení, ale spíše konkrétní podmínky zadržování a možnost poskytování vhodné péče dotčeným osobám (*Bergmann proti Německu*, 2016, § 124, CZE; *Kadusic proti Švýcarsku*, 2018, § 56 a 59). Ačkoli jsou psychiatrické léčebny ze své definice odpovídajícími zařízeními, Soud zdůraznil, že je třeba takové umístění doprovodit účinnými a důslednými léčebnými opatřeními, aby dotčené osoby nebyly zbaveny možnosti propuštění (*Frank proti Německu* (rozhodnutí), 2010).

V souvislosti s pojmem „odpovídající péče“ Soud zohledňuje stanoviska zdravotníků a rozhodnutí vnitrostátních orgánů a dále obecnější poznatky na vnitrostátní a mezinárodní úrovni (*Hadžić a Suljić proti Bosně a Hercegovině*, 2011, § 41). Soud na základě informací dostupných ve spisu rovněž ověřuje, zda byl při léčbě dané psychické poruchy přijat individualizovaný a specializovaný přístup, jehož cílem je budoucí opětovné začlenění dotyčné osoby do společnosti (*Rooman proti Belgii* [velký senát], 2019, § 203 a 209, CZE; viz též *Murray proti Nizozemsku* [velký senát], 2016, § 107–112, CZE, a *Epure proti Rumunsku*, 2021, § 75–76).

Je na vnitrostátních orgánech, aby prokázaly, že dostatečně přísně posoudily slučitelnost uvěznění žadatele s jeho duševním zdravím (*Niort proti Itálii*, 2025, § 96–104, který se týkal pokračujícího uvěznění a lékařské léčby stěžovatele trpícího těžkou formou hraniční poruchy osobnosti s antisociálními a paranoidními rysy).

Drogová závislost:

Soud se rovněž zabýval případy týkajícími se zvláštních otázek léčby drogové závislosti a zneužívání drog ve věznicích.

Pokud jde o léčbu drogové závislosti, Soud rozhodl, že orgány mají povinnost náležitě posoudit zdravotní stav osoby a poskytnout jí odpovídající péči. Splnění této povinnosti závisí na konkrétních okolnostech případu (*McGlinchey a ostatní proti Spojenému království*, 2003; *Wenner proti Německu*, 2016, CZE; viz *Abdyusheva a ostatní proti Rusku*, 2019, v souvislosti s článkem 8).

Pokud jde o užívání drog ve věznicích, Soud rozhodl, že pouhá objektivní skutečnost, že vězeň mohl mít přístup k omamným látkám, nemůže představovat porušení pozitivních povinností státu podle Úmluvy. V této souvislosti Soud zdůraznil, že ačkoli mají orgány povinnost přijmout opatření proti obchodování s drogami, nemohou to zaručit absolutně a mají široký prostor pro uvážení při volbě prostředků, které použijí (*Marro a ostatní proti Itálii* (rozhodnutí), 2014, § 45–51, CZE; viz též *Patsaki a ostatní proti Řecku*, 2019 a *Sahraoui a ostatní proti Francii*,* 2024, CZE).

Jiné zdravotní problémy

Pasivní kouření:

Soud konstatoval, že mezi členskými státy Rady Evropy neexistuje shoda ohledně ochrany před pasivním kouřením ve věznicích. V některých státech jsou kuřáci umísťováni do cel společně s nekuřáky, v jiných jsou kuřáci drženi odděleně. Některé státy omezují prostory, kde může zadržovaná osoba kouřit, jiné nikoli (*Aparicio Benito proti Španělsku* (rozhodnutí), 2006).

Pokud je to však odůvodněno zdravotními důvody, mohou být orgány povinny přijmout opatření na ochranu vězně před škodlivými účinky pasivního kouření (*Elefteriadis proti Rumunsku*, 2011; *Florea proti Rumunsku*, 2010; viz naproti tomu *Stoine Hristov proti Bulharsku (č. 2)*, 2008, § 43–46).

Soud rovněž rozhodl, že pasivní kouření může být považováno za faktor, který zhoršuje jinak neadekvátní podmínky zadržování (*Sylla a Nollomont proti Belgii,* 2017, § 41).

Hladovka:

Hladovka vězňů a reakce orgánů na ni mohou vyvolávat otázky podle různých ustanovení Úmluvy a podle různých hledisek judikatury Soudu vztahující se k těmto ustanovením.

Podle článku 2 Úmluvy Soud zkoumá, zda orgány přijaly opatření na ochranu fyzického zdraví vězně prostřednictvím nezbytné lékařské péče; v takovém případě jim nelze vytýkat, že akceptovaly to, že vězeň odmítl umožnit jakýkoli zákrok (*Horoz proti Turecku*, 2009, § 22–31).

Pokud jde o nucené krmení vězňů držících hladovku, Soud konstatoval, že může dojít ke střetu mezi právem jednotlivce na tělesnou integritu a pozitivní povinností státu podle článku 2 (*Nevmerzhitsky proti*

Ukrajině, 2005, § 93). V této souvislosti Soud rozhodl, že opatření, které je z hlediska zavedených lékařských zásad terapeuticky nezbytné – například násilné krmení – nelze v zásadě považovat za nelidské a ponižující. Soud se však musí přesvědčit, že: 1) bylo přesvědčivě prokázáno, že je nucené krmení z lékařského hlediska nezbytné; 2) byly dodrženy procesní záruky pro rozhodnutí o nuceném krmení a 3) způsob, jakým je dotyčná osoba během hladovky nuceně krmena, nesmí překročit minimální práh závažnosti podle článku 3 Úmluvy (*tamtéž,* § 94*; Ciorap proti Moldavsku,* 2007, § 77; viz též *Özgül proti Turecku* (rozhodnutí), 2007*; Rappaz proti Švýcarsku* (rozhodnutí), 2013).

Soud navíc zdůraznil, že je zásadní zjistit skutečný záměr a skutečné důvody protestu zadrženého, a pokud tyto důvody nejsou čistě rozmarné, ale naopak upozorňují na závažné pochybení v lékařské péči, musí příslušné orgány prokázat náležitou péči tím, že okamžitě zahájí jednání se stávkujícím s cílem najít vhodné řešení, samozřejmě s výhradou omezení, která mohou vyplývat z legitimních požadavků vězení (*Yakovlyev proti Ukrajině*, 2022, § 43).

V některých případech Soud vyzval stěžovatele, aby ukončili hladovku, v souladu s článkem 39 jednacího řádu Soudu (*Ilaşcu a ostatní proti Moldavsku a Rusku,* 2004, § 11; *Rodić a ostatní proti Bosně a Hercegovině*, 2008, § 4).

Otázky podle článku 3 by mohly vyvstat v případě opětovného uvěznění odsouzených osob trpících Wernicke-Korsakoffovým syndromem (porucha mozku zahrnující ztrátu specifických mozkových funkcí způsobenou nedostatkem thiaminu) v důsledku dlouhodobé hladovky ve vězení (například *Tekin Yıldız proti Turecku,* 2005, § 83; naproti tomu viz *Sinan Eren proti Turecku*, 2005, § 50).

Použití síly k přerušení hromadné hladovky vězňů protestujících proti podmínkám jejich zadržování ze strany orgánů může rovněž vyvolávat otázka podle článku 3 (jako ve věci *Karabet a ostatní proti Ukrajině*, 2013, § 330–332, CZE*;* naproti tomu *Leyla Alp a ostatní proti Turecku*, 2013, § 88–93).

Významné příklady

- *Enea proti Itálii* [velký senát], 2009 – možnost, že v obzvlášť závažných případech mohou nastat situace, kdy řádný výkon trestního soudnictví vyžaduje přijetí prostředků ve formě humanitárních opatření;
- *Blokhin proti Rusku* [velký senát], 2016, CZE – povinnost státu poskytnout zadržovaným osobám potřebnou a odpovídající zdravotní péči;
- *Murray proti Nizozemsku* [velký senát], 2016, , CZE – důraz na zranitelnost duševně nemocných zadržovaných osob, u nichž je třeba posoudit nezbytnost poskytnutí zdravotní pomoci a dohledu nad ní;
- *Ilnseher proti Německu* [velký senát], 2018 – souvislost mezi zákonností zbavení svobody a podmínkami výkonu zadržování v případě zadržování duševně nemocné osoby;
- *Rooman proti Belgii* [velký senát], 2019, CZE – zadržování psychicky nemocné osoby musí mít terapeutický účel, což znamená, že orgány musí zajistit vhodnou léčbu, která jednotlivci pomůže získat zpět svobodu;
- *Herczegfalvy proti Rakousku*, 1992 – stěžovatel ve zranitelném postavení z důvodu umístění v psychiatrické léčebně, který proto není zcela schopen rozhodovat nebo si stěžovat;
- *Price proti Spojenému království*, 2001 – zadržování těžce zdravotně postižené osoby v podmínkách, kdy jí hrozilo riziko vzniku vředů a nebyla schopná sama chodit na toaletu, ani se udržovat v čistotě;
- *Nevmerzhitsky proti Ukrajině*, 2005 – týkající se násilného krmení vězně držícího hladovku drastickým způsobem navzdory tomu, že stěžovatel odmítal přijímat potravu; střet práva jednotlivce na tělesnou integritu a pozitivních povinností státu podle článku 2;
- *Aleksanyan proti Rusku*, 2008 – týkající se požadovaného standardu zdravotní péče, který by

měl být slučitelný s lidskou důstojností zadržované osoby, ale měl by rovněž zohledňovat praktické požadavky věznění;

- *Marro a ostatní proti Itálii* (rozhodnutí), 2014, CZE – povinnost orgánů přijmout opatření proti obchodování s drogami ve vězení;
- *Cătălin Eugen Micu proti Rumunsku*, 2016 – týkající se nákazy nakažlivými nemocemi ve vězení;
- *Wenner proti Německu*, 2016, CZE – týkající se práva vězňů na nezávislý odborný lékařský názor;
- *Feilazoo proti Maltě*, 2021 – umístění osoby s nově příchozími v karanténě Covid-19 v rámci imigrační detence;
- *Fenech proti Maltě*, 2022 – ochrana před nákazou nemocí Covid-19 ve vězení.

Shrnutí obecných zásad

- *Blokhin proti Rusku* [velký senát], 2016, § 136–138, CZE;
- *Murray proti Nizozemsku* [velký senát], 2016, § 101–127, CZE;
- *Rooman proti Belgii* [velký senát], 2019, § 143–148, § 190–214, CZE.

Ostatní odkazy

Ostatní klíčová témata:

- Zanedbání lékařské péče (článek 2), CZE
- Sebevražda (článek 2), CZE
- Vězni a diskriminace (článek 14), CZE

KLÍČOVÉ ODKAZY NA JUDIKATURU

Zásadní případy:

- *Herczegfalvy proti Rakousku* [velký senát], č. 10533/83, 24. září 1992 (neporušení článku 3; porušení článku 8, pokud jde o korespondenci stěžovatele, ale nikoli pokud jde o lékařskou péči, které se mu dostalo);
- *Kudła proti Polsku* [velký senát], č. 30210/96, 26. října 2000 (neporušení článku 3);

  CZE
- *Nevmerzhitsky proti Ukrajině*, č. 54825/00, 5. dubna 2005 (výňatky) (porušení článku 3, pokud jde o nedostatečnou lékařskou péči a pomoc a nucené podávání potravy);
- *Enea proti Itálii* [velký senát], č. 74912/01, 17. září 2009; (neporušení článku 3);
- *Mozer proti Moldavsku a Rusku* [velký senát], č. 11138/10, 23. února 2016 (porušení článku 3);
- *Blokhin proti Rusku* [velký senát], č. 47152/06, 23. března 2016 (porušení článku 3);

  CZE
- *Murray proti Nizozemsku* [velký senát], č. 10511/10, 26. dubna 2016 (porušení článku 3);

  CZE
- *Rooman proti Belgii* [velký senát], č. 18052/11, 31. ledna 2019 (porušení článku 3 od počátku roku 2004 do srpna 2017; neporušení článku 3 od srpna 2017 do doby vydání rozsudku; neporušení čl. 5 odst. 1).

  CZE

Ostatní případy:

- *Aerts proti Belgii*, č. 25357/94, 30. července 1998 (neporušení článku 3);
- *Papon proti Francii (č. 1),* č. 64666/01, 7. června 2001 (nepřijatelnost: zjevná neopodstatněnost ve vztahu k článku 3);

  CZE
- *Mouisel proti Francii*, č. 67263/01, 14. listopadu 2002 (porušení článku 3);
- *McGlinchey a ostatní proti Spojenému království*, č. 50390/99, 29. dubna 2003 (porušení článku 3);
- *Farbtuhs proti Lotyšsku*, č. 4672/02, 2. prosince 2004 (porušení článku 3);
- *Tekin Yıldız proti Turecku*, č. 22913/04, 10. listopadu 2005 (porušení článku 3);
- *Sinan Eren proti Turecku*, č. 8062/04, 10. listopadu 2005 (neporušení článku 3);
- *Melnik proti Ukrajině*, č. 72286/01, 28. března 2006 (porušení článku 3);
- *Khudobin proti Rusku*, č. 59696/00, 26. října 2006 (výňatky) (porušení článku 3);
- *Holomiov proti Moldavsku*, č. 30649/05, 7. listopadu 2006 (porušení článku 3);
- *Aparicio Benito proti Španělsku* (rozhodnutí), č. 36150/03, 13. listopadu 2006 (nepřijatelnost: zjevná neopodstatněnost ve vztahu k článkům 2 a 8);
- *Özgül proti Turecku* (rozhodnutí), č. 7715/02, 6. března 2007 (nepřijatelnost: zjevná

neopodstatněnost ve vztahu k článku 3);

- *Hüseyin Yıldırım proti Turecku*, č. 2778/02, 3. května 2007 (porušení článku 3);
- *Ciorap proti Moldavsku*, č. 12066/02, 19. června 2007 (porušení článku 3);
- *Testa proti Chorvatsku*, č. 20877/04, 12. července 2007 (porušení článku 3);
- *Pankiewicz proti Polsku*, č. 34151/04, 12. února 2008 (neporušení čl. 5 odst. 1);
- *Kotsaftis proti Řecku*, č. 39780/06, 12. června 2008 (porušení článku 3);
- *Stoine Hristov proti Bulharsku (č. 2)*, č. 36244/02, 16. října 2008 (nepřijatelnost: zjevná neopodstatněnost ve vztahu k článku 8);
- *Aleksanyan proti Rusku*, č. 46468/06, 22. prosince 2008 (porušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 3);
- *Sławomir Musiał proti Polsku*, č. 28300/06, 20. ledna 2009 (porušení článku 3);
- *Poghossian proti Gruzii*, č. 9870/07, 24. února 2009 (neporušení článku 3, pokud jde o pooperační péči; porušení článku 3, pokud jde o nedostatečnou péči po stanovení diagnózy virové hepatitidy C)
- *Paladi proti Moldavsku* [velký senát], č. 39806/05, 10. března 2009 (porušení článku 3);
- *Horoz proti Turecku*, č. 1639/03, 31. března 2009 (neporušení článku 2);
- *V.D. proti Rumunsku*, č. 7078/02, 16. února 2010 (porušení článku 3);
- *Slyusarev proti Rusku*, č. 60333/00, 20. dubna 2010 (porušení článku 3);
- *Engel proti Maďarsku*, č. 46857/06, 20. května 2010 (porušení článku 3);

  CZE
- *Ashot Harutyunyan proti Arménii*, č. 34334/04, 15. června 2010 (porušení článku 3);
- *Xiros proti Řecku*, č. 1033/07, 9. září 2010 (porušení článku 3);
- *Florea proti Rumunsku*, č. 37186/03, 14. září 2010 (porušení článku 3);
- *Frank proti Německu* (rozhodnutí), č. 32705/06, 28. září 2010 (nepřijatelnost: zjevná neopodstatněnost ve vztahu k čl. 5 odst. 1);
- *Jasinskis proti Lotyšsku*, č. 45744/08, 21. prosince 2010 (porušení článku 2 (hmotněprávní a procesní));
- *Raffray Taddei proti Francii*, č. 36435/07, 21. prosince 2010 (porušení článku 3);
- *Elefteriadis proti Rumunsku*, č. 38427/05, 25. ledna 2011 (porušení článku 3);
- *Hadžić a Suljić proti Bosně a Hercegovině*, č. 39446/06 a 33849/08, 7. června 2011 (porušení čl. 5 odst. 1);
- *Vladimir Vasilyev proti Rusku*, č. 28370/05, 10. ledna 2012 (porušení článku 3);
- *Cara-Damiani proti Itálii*, č. 2447/05, 7. února 2012 (porušení článku 3);
- *Shchebetov proti Rusku*, č. 21731/02, 10. dubna 2012 (neporušení článku 2 (hmotněprávnímu, ani procesnímu); nepřijatelnost stížnosti podle článku 3: zjevná neopodstatněnost);
- *Z.H. proti Maďarsku*, č. 28973/11, 8. listopadu 2012 (porušení článku 3);
- *Jeladze proti Gruzii*, č. 1871/08, 18. prosince 2012 (porušení článku 3 do října 2008; neporušení článku 3 od října 2008);
- *Karabet a ostatní proti Ukrajině*, č. 38906/07 a 52025/07, 17. ledna 2013 (porušení článku 3

(hmotněprávní a procesní část));

CZE

- *D.G. proti Polsku*, č. 45705/07, 12. února 2013 (porušení článku 3);
- *Gülay Çetin proti Turecku*, č. 44084/10, 5. března 2013 (porušení článku 3 posuzovaného samostatně a ve spojení s článkem 14);
- *Zarzycki proti Polsku*, č. 15351/03, 12. března 2013 (neporušení článku 3);

CZE

- *Salakhov a Islyamova proti Ukrajině*, č. 28005/08, 14. března 2013 (porušení článku 2 (hmotněprávní a procesní) a článku 3);
- *Rappaz proti Švýcarsku* (rozhodnutí), č. 73175/10, 26. března 2013 (nepřijatelnost: zjevná neopodstatněnost ve vztahu k článkům 2 a 3);
- *Grimailovs proti Lotyšsku*, č. 6087/03, 25. června 2013 (porušení článku 3);
- *Fedosejevs proti Lotyšsku* (rozhodnutí), č. 37546/06, 19. listopadu 2013 (nepřijatelnost: zjevná neopodstatněnost ve vztahu k článku 3);
- *Leyla Alp a ostatní proti Turecku*, č. 29675/02, 10. prosince 2013 (neporušení článků 2 a 3 (hmotněprávnímu); porušení článků 2 a 3 (procesní));
- *Contrada proti Itálii (č. 2)*, č. 7509/08, 11. února 2014 (porušení článku 3);
- *Marro a ostatní proti Itálii* (rozhodnutí), č. 29100/07, 8. dubna 2014 (neuplatnění článku 2);

CZE

- *Amirov proti Rusku*, č. 51857/13, 27. listopadu 2014 (porušení článku 3);
- *Karsakova proti Rusku*, č. 1157/10, 27. listopadu 2014 (porušení článku 2 (hmotněprávní a procesní));
- *Nogin proti Rusku*, č. 58530/08, 15. ledna 2015 (porušení článku 3);
- *Helhal proti Francii*, č. 10401/12, 19. února 2015 (porušení článku 3);

CZE

- *Martzaklis a ostatní proti Řecku*, č. 20378/13, 9. července 2015 (porušení článku 3 posuzovaného samostatně a ve spojení s článkem 14);
- *Patranin proti Rusku*, č. 12983/14, 23. července 2015 (porušení článku 3);
- *Cătălin Eugen Micu proti Rumunsku*, č. 55104/13, 5. ledna 2016 (porušení článku 3);
- *Bergmann proti Německu*, č. 23279/14, 7. ledna 2016 (neporušení čl. 5 odst. 1);

CZE

- *Kolesnikovich proti Rusku*, č. 44694/13, 22. března 2016 (porušení článku 3);
- *Topekhin proti Francii*, č. 78774/13, 10. května 2016 (porušení článku 3);
- *Yunusova a Yunusov proti Ázerbájdžánu*, č. 59620/14, 2. června 2016 (porušení článku 3);
- *Wenner proti Německu*, č. 62303/13, 1. září 2016 (porušení článku 3);

CZE

- *Kondrulin proti Rusku*, č. 12987/15, 20. září 2016 (porušení článku 3);
- *Mustafayev proti Ázerbájdžánu*, č. 47095/09, 4. května 2017 (porušení článku 2 (hmotněprávní a procesní));
- *Dorneanu proti Rumunsku*, č. 55089/13, 28. listopadu 2017 (porušení článku 3);

- *Kadusic proti Švýcarsku*, č. 43977/13, 9. ledna 2018 (porušení čl. 5 odst. 1);
- *Krivolapov proti Ukrajině*, č. 5406/07, 2. října 2018 (nepřijatelnost: zjevná neopodstatněnost ve vztahu k článku 3);
- *Patsaki a ostatní proti Řecku,* č. 20444/14, 7. února 2019 (porušení článku 2 (procesní); neporušení článku 2 (hmotněprávní));
- *Strazimiri proti Albánii*, č. 34602/16, 21. ledna 2020 (porušení článku 3);
- *Potoroc proti Rumunsku* č. 37772/17, 2. června 2020 (porušení článku 3);
- *Dikaiou proti Řecku,* č. 77457/13, 16. července 2020 (neporušení článku 3);
- *Feilazoo proti Maltě*, č. 6865/19, 11. března 2021 (porušení článku 3);
- *Epure proti Rumunsku*, č. 73731/17, 11. května 2021 (porušení článku 3);
- *Fenech proti Maltě*, č. 19090/20, 1. března 2022 (neporušení článku 3).
- *Yakovlyev proti Ukrajině*, č. 42010/18, 8. prosince 2022 (porušení článku 3);
- *Machina proti Moldavsku*, č. 69086/14, 17. ledna 2023 (porušení článku 3);
- *Sahraoui a ostatní proti Francii**, č. 35402/20, 11. července 2024 (neporušení článku 2); CZE
- *Eldar Hasanov proti Ázerbájdžánu*, č. 12058/21, 10. října 2024 (porušení článku 3);
- *Niort proti Itálii*, č. 4217/23, 27. března 2025 (porušení článku 3).